

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

שחיטת עופות בכשרות ייחודית
אם מותר לה לפתוח שחיטה נוספת

תיק ממונות מס' 2134-עג

(מהד' יט שבט)

צד א': חברת א', ע"י ב"כ ר' זאב אקער
צד ב': חברת ב', ע"י ב"כ עו"ד שיליץ
צד ג': מותג כשרות, ע"י ב"כ טו"ר הרב צברי

נושא הדיון

מותג כשרותי מסויים מפעיל שני מותגי שחיטה של בד"ץ אחד, באמצעות חב' א'. כעת החליט חבר באותו בד"ץ לפתוח מותג שחיטה שלישי של אותו הבד"ץ, וזאת באמצעות חברת ב' המתחרה, ואף ביצע בה 3 שחיטות, כאשר השתמש בצוות המקומי של השוחטים, הבודקים והמשגיחים (ולא בצוות מיוחד של הבד"ץ הכשרותי), העופות נקנו לאחר ההזרקה (מבלי שהיתה השגחה של הבד"ץ הכשרותי על ההזרקה), והבדיקות של האברים הפנימיים לאחר השחיטה נעשו על הליין (ולא על השולחן כנהוג בבד"ץ הכשרותי).

טוענת חב' א' שהשחיטה הנוספת המיועדת לאותו ציבור קונים (מבלי שהקונים יהיו מודעים לבעיות הכשרותיות הנ"ל), תפגע בפרנסתה ותחייב אותה להפסיק ולשחוט באחד מהמותגים של אותה כשרות, ודינה כיורד לאומנות חבירו כשמפסיק לחיותו. חב' א' מבקשת לאסור בצו מניעה את השחיטה הנוספת, וכן לאסור על כו"ע לקנות מאותה שחיטה.

חב' א' מציגה הסכם שנחתם בינה לבין הרבנות המיוחדת המכשירה, מיום 10.9.08, לפיו עבור התחייבות או תשלומים ששילם, התחייבו לו שלא ישחטו יותר משתי שחיטות עבור אותה רבנות מיוחדת, ומאחר וכיום קיימות כבר שתי שחיטות של אותה רבנות, אסור לאותה רבנות לבצע שחיטה שלישית.

חב' ב' משיבה שזכותה להפעיל כל שחיטה שכדאי לה, והיא אינה קשורה להסכם שנעשה עם הבד"ץ הכשרותי, מה גם שאותו חבר הבד"ץ שפתח את השחיטה אצלה מצוייד בפסק הלכה של הרב זעפראני שליט"א שההסכם אינו מחייב מטעמים שהעלה שם. חב' ב' אומרת שמבקשת לדון אצל הרב זעפראני. חב' א' מתנגדת משום שכבר הביע את דעתו בענין בלי לשמוע את טענותיה, ונפסל לדון בזה שוב, וגם משום שיושב במושב תלתא בצרפת עם אותו חבר בד"ץ

שמבקש לפתוח את השחיטה השלישית נשואת התביעה.
 עוד טוענת חברה ב' שאי אפשר להפריד בין הכשרות של השחיטה לבין השחיטה עצמה, ומכח
 אותו הסכם יש לאסור גם על החב' לבצע את השחיטה.

החלטה לצו מניעה

נאסר על חב' ב' ועל הרבנים המכשירים לבצע את השחיטה הנוספת, וכן נאסר על הסוחרים
 למכור את אותה שחיטה, ועל כו"ע הצורכים את כשרות הבד"ץ המסויים לקנות מאותה
 שחיטה, עד לבירור בד"ת.

(-) אברהם דוב לוין, אב"ד   (-) מרדכי אייכלר   (-) דוד יהושע קניג   (-) שמואל יגר

התפתחות לאחר הוצאת הצו

לאחר הוצאת הצו בקשה חב' ב' לדון בענין אצל ראב"ד ת"א הגר"נ בן שמעון שליט"א, וחב'
 א' לא הסכימה לדון שם, אך הסכימה לדון באחד מבתי הדין בב"ב, שם לא הסכימה חב' ב'
 לדון.

ראב"ד ת"א החליט להסיר את הצו ממנהל חב' ב' תמורת הפקדת סכום כסף למקרה שיחוייב
 בפיצויים.

בית הדין הזה קבע שצוי המניעה כלפי שאר הנתבעים נותרו בעינם, ונאסר על הרבנים
 המכשירים להכשיר את השחיטה הנוספת, וכן על כו"ע למכור ולקנות את אותה שחיטה.

הבד"ץ הנתבע הודיע שברצונו לדון בבי"ד אחר בב"ב שבראשות הדיין הנתבע.

בית הדין הודיע לצדדים שצו המניעה בתוקפו עד שידונו בבי"ד שאין אחד הנתבעים עומד
 בראשו.

השאלות לדיון

א. המקורות ההלכתיים להוצאת צוי מניעה.

ב. יורד לאומנות חבירו.

ג. התחייבות שלילית תמורת תשלום.

ד. מוכר עופות עם חותמת כשרות מסויימת, כאשר אותה כשרות מקפידה על כמה ענינים שלא הקפידו בעופות הללו.

ה. דיין ששמע דברי בע"ד שלא בפני חבירו.

ו. בי"ד איזורי לדון בדיני ממונות.

ז. בי"ד שבראשו עומד הנתבע בעצמו.

תשובה

א. כתב הרא"ש צ"ק פ"ק סי' ה: וכן מלאתי בשם הגאון ז"ל כתוב: דתקנתא דרצנן הוא, באינש דמפסיד נכסיה, משום השבת אצידה. ולי נראה ללא לריכנא לתקנתא דרצנן אלא דין גמור הוא, שחייב אדם להליל עשוק מיד עושו ככל טלדקי דמלי למיעבד. וכ"כ בשו"ת הרא"ש כלל לו סי' ד. וכתב בשו"ת מהרש"ך ח"ג סי' נח שדן בשאלה אם כל בית דין ראשי לעכב או רק בי"ד מוחזק ומומחה, עפ"י מש"כ צמ"מ מלוה ולוה פ"ב הי"ד שהדיין יש לו לחתוך הדין לפי האמת אפילו חוץ מן הדין, שאין בכל בי"ד כח בזה אלא הוא בי"ד חשוב ומוחזק בחכמה וחסידות, ומסיק המהרש"ך דמ"מ האמת הוא שכל דיין או בית דין סגי לעכב אע"פ שלא יהיה כ"כ מוחזק ומומחה. ודייקו צפד"ר כרך ב עמ' 73 שגם דיין יחיד ראשי לעכב כדי להליל עשוק מיד עשוק, לפי שמעשה העיכוב אינו ככל מעשה בי"ד הדין לחייב את החייב מעלם הדין, אלא מעשה עפ"י הלכה מיוחדת להליל עשוק מיד עשוק. ובשו"ת דברי חיים מלאנו ח"ב סי' ז כתב: מנהגנו לעקל אפי' על טענה כל דהו.

וכיון שזו עיכוב אינו ככל מעשה בי"ד הדין לחייב את החייב מעלם הדין, אלא מהלכה מיוחדת כדי להליל עשוק מיד עשוק, ע"כ ראשי הדיין - ואף חייב - להליל העשוק גם צמעמד לך אחד בלצד, עד לצירור הדין צבי"ד.

ב. בגמ' צ"ב כא' ב: אמר רב הונא האי צר מצואה דאוקי ריחיא ואתא צר מצואה חזריה וקמוקי גציה, דינא הוא דמעכב עלויה, דא"ל קא פסקת ליה לחיותי. לימא מסייע ליה מרחיקים מלודת הדג מן הדג כמלא רינת הדג וכו', שאני דגים דיהצי סייארא. ופרש"י הילכך כיון שהכיר זה חורו ונתן מזונות בתוך מלא רינתו בטוח הוא שילכדנו דהו"ל כמאן דמטא לידיה ונמלא חזירו מזיקו. וכע"ז בשו"ת הרשב"א ח"ו סי' רנט הוצא צבי"ד סי' קנו מחו' א. ועי' מרדכי צ"ב פ"ב צדין מערופי"א דדמי ליהצי סייארא. ועי' שו"ת חת"ס סי' עט.

ועי' דברי מלכיאל ח"ג סי' קנז על אחד שהדפים עטיקעטין של מים מתוקים ומריחים להדציק על הצקוקים שמיי"ר, והעטיקעטין הם צמתכות שכבר עשה אחר, ועיי"ש בתשובה שיש בזה גרס היזק.

ועי' שו"ת מהרי"ק שורש קלא, ושו"ת מהרש"ל סי' לו, ושו"ת מהרש"ך ח"א סי' נא, ושו"ת משאת בנימין

סי' כז, ושו"ת פני משה חו"מ ח"א סי' לט, ושו"ת מים רבים חו"מ סי' טו, וישועות מלכו חו"מ סי' יט, שא"ס עבר והעמיד מרחיקים אותו ע"י צי"ד.

ולענין איסור לקנות ממנו, ע"י סמ"ע סו"ס שפו דכשהקונה צ"ל לבקש מהמוכר שימכרנו, תו ליכא איסור על המוכר אפי"י באופן שלולי זאת היה אסור משום יורד לאומנתו, כגון למ"ד מערופי"א אסור.

וע"י משפט שלום קוני' תיקון העולם סו"ס רלז אות טז הערה כד ודברי גאוניס כלל קי אות יב צ"ס שו"ת נחלה ליהושע סי' כט וצ"ס חוקי משפט צ"ס הרב מוהרי"ש שלא מלינו איסור על הקונים להחליף את המוכר שלהם ולקנות אל"ל מוכר אחר. אך בתשו' הרמ"א סי' י כתב לאסור גם על הקונים.

ג. ע"י פס"ד ירושלים כרך ח עמ' שלו-שלו: ע"י שו"ת מהרשד"ס חו"מ סו"ס שע לענין קהילה שהיו גוצים מס מכל אחד ואחד, ואחד מחברי הקהילה מת והיו גוצים המס מהיורשים מידי שנה בשנה, עד שהחליטו היורשים שאינם רוצים הטיירה לחלק התשלום בכל שנה ורצו לשלם צבת אחת סכום גדול, והקהילה חתמה להם בשטר שלא יקחו מהיתומים אפילו שזה פרוטה. וכתב המהרשד"ס דבר צרור הוא שמחוייבים לקיים מה שהתחייבו שלא לגבות, והמהרשד"ס מסתמך על תשובת הרשב"א שהצי"א הצי"א סי' קסג (וע"י שו"ת הרשב"א ח"ב סי' פז). וכן פסק בשו"ת תורת חסד סי' רכח כשנתחייב בלשון חיוב שלא אירש מאבי, שלא אצנה, שלא לעשה דבר פלוני וכיו"ב, דהחיוב חל על גופו ונתחייב ונשתעבד. וכ"פ בשו"ת פרח מטה אהרן ח"א סי' ז ואילך.

אך בשו"ת דברי חיים ח"א חו"מ סי' לא כתב שמי שנתחייב למוכר שלא יעשה בית מזיגה על הקרקע שמכר לו, ה"ז התחייבות על דבר שאין בו ממש ולא מהני, והצי"א דבריו בשו"ת ערך שי חו"מ סי' רה, ודברי גאוניס כלל מא' אות ז. וכ"כ במשפט שלום סי' רטו סעי' י, ושכן נוטה בשו"ת תועפות רא"ס חו"מ סי' ו. וע"י שו"ת הרמ"ה סי' רעה, ושו"ת מהר"ח א"י סי' רנ"א, ותשצ"ן ח"א סי' ל"ד וח"ג סי' רנג, ושו"ת הרשב"ש סי' של"ד, ועטרת חכמים חו"מ בהשמטות לסי' כא, ושו"ת המצ"ט ח"ג סי' לא, ושו"ת בית אפרים חו"מ בהשמטות לסי' כד, וחבל יעקב סי' ט ואילך, ונחל יצחק סי' ס ס"ק ג, ושו"ת אמרי יוסף ח"א סי' ו, ופד"ר כרך ג עמ' 336 וכרך ד עמ' 200. וכתב בשו"ת מהרש"ס ח"א סי' רכו שהמוחזק יכול לומר קיס לי.

וע"י פס"ד ירושלים כרך ז עמ' רטז משו"ת חת"ס יו"ד סי' ט ושו"ת חסד לאברהם יו"ד סי' סט, שא"ס ההתחייבות היתה בתמורה לקבלתו לעבודה, ההתחייבות תקפה דהוא כתשלום, וצי"ד כופין אותו לקיים ההתחייבות.

ד. ליצור מסויים שצורך עופות שחוטטים רק כשהיתה השגחה על זריקות החיסון שיעשו רק במקום שאין בו חשש טריפה, ושנצדקו באצרים הפנימיים ע"י צדק על השולחן, ואינם מסתפקים בצדיקה חטופה על הליין וסמך על הרוב, ורצנות מסויימת מקפידה על השגחה בזריקות ועל צדיקת האיברים על השולחן, ואחד מאותה רצנות לא השגיח על הזריקות וצדק אצרים על הליין, ולא גילה לרצנות ולא ללרכנים כיצד

דק, דינו:

ע"י פס"ד ירושלים כרך יא עמ' רלה מכמה פוסקים שזכה"ג חשיב מקח טעות, והמוכר או הרב הטעו בזה את הקונים, וזודאי הדבר פסול ואסור לעשותו, ועל הרבנות להזהיר את הקונים.

וע"י נתה"מ סי' רלד ס"ק א, ודברי גאוניס כלל טו סי' כג בשם ספר יהושע צפסקיס סי' רכת, שאם מכר לחצירו בשר בחזקת כשר ועירב אותו הקונה עם בשר אחר ואח"כ נודע שהוא טריפה, חייב המוכר לשלם לו גם עבור שאר הבשר שנפסד, שמאחר שידע שהקונה יסמוך עליו, והטעהו במזיד, חייב בזקו לדברי הכל, דלא היה לו לישראל עוד אלל חכם אחר.

ה. פסק צש"ע סי' יז סע"י ה: אסור לדיין לשמוע דברי צע"ד האחד שלא בפני צע"ד חצירו. וכתב בצאר הגולה שמקורו בצרייתא צמנהדרין ל, וליף לה מדבר שקר תרחק [שכל שלא בפני חצירו אינו בוש מדברי שקר].

ואם פסק הדיין עפ"י מה שמע מאחד שלא בפני השני, אם יכול לדון בזה מחדש, וחוששין גם צדיין דעביד לאחזוקי דיבורא, כבר כתב צדרי גאוניס כלל עו אות נח בשם שו"ת בית שלמה חו"מ סי' ז שחוששין צדייניס שעשיין להחזיק צדיצורס. וע"י צמחלוקת המהלצ"ח ומהר"י צירב שהוצאו צלחס רב סי' פז, וע"י ערך לחס צהגהות מהריק"ש לשו"ע סי' ז, ומהרימ"ט חו"מ סי' עט צציאור מחלוקתס, וע"י פד"ר כרך ז עמ' 240 ואילך.

1. צפסקיס וכתבים להגרי"א הרלוג חלק חו"מ סי' יא כתב שאף אם אין לביה"ד האיזורי כח חוקי ממשלתי לדון בתציעות ממוניות, מ"מ יש לו את הכח עפ"י ד"ת להזדקק לכל תציעה ממונית גם מחון למסגרת של שטר הצורות. החוק החילוני אינו מונע מצ"ד רבני להזמין צע"ד לפניו, ואם באו צע"ד לפניו ונשמעה צפניהם תציעה ממונית אין החוק מונע אף בהעדר שטר צורות, מלפסוק כדין התורה ומלדרוש מהנתצע מהצחינה הדתית המוסרית לקבל את פסק דינס עפ"י ד"ת. מה שיואל מהחוק הממשלתי הוא רק שאין לו כח כפיה צתוקף הממשלה מחון למסגרת ידועה. ע"כ. וכ"כ ציה"ד הגדול צערעור תשל"צ 91 צהרכב הדייניס מרן הגרי"ש אלישיב שליט"א, הגר"צ זולטי ז"ל ויצלח"ט הגר"מ אליהו (פורסס צס' סדר הדין עמ' 169 הערה 34) צי"ד רבני צישראל יונק את שיפוטו מכחה של תורה ודיניה... ואם כך הרי כל טענה על חוסר סמכות צמסגרת החוק אינה תופסת כאשר הצעיה היא צסמכות מכח התורה ליהודי שומר תו"מ.

לעומת זאת, עמדת היועה"מ למשלה היא שאין סמכות לצתה"ד האיזוריים לדון בנושאים אחרים מלצד אלו שהוענקו להם בחוק. ראה ס' סדר הדין עמ' 168-169 המלטט את דבריו: "גם ציה"ד האיזורי וגם ציה"ד הרבני הגדול הינס גופיס המפעיליס סמכויות שהעניק להם החוק... ולא מלאתי שהחוק מעניק סמכויות לצתי דין רבניים לדון בנושא התציעה...". צמכתב הנהלת צתה"ד של משרד הדתות לצבור הדייניס מיוס כו צכסלו תש"ס נכתב כי נליגיו נפגשו עם נליגי משרד המשפטים צענין סמכות השיפוט של

צתה"ד צדיני ממונות כששני ה"דדים הסכימו להתדיין צפני ציה"ד, ונליגי משרד המשפטים צרוצם התנגדו לכך כשצפיהם טענות ונימוקים מנימוקים שונים. עוד כתצ שס כי "גוף הפועל מכח חוק, מנוע מכח הוראות היועץ המשפטי לממשלה, להתדיין צפני צורר - כל צורר". ע"כ. וכידוע, כן הורה הצג"ץ שאין לצתי הדין הרצניים האיזוריים סמכות ורשות לדון צדיני ממונות.

והנה צשו"ת שואל ונשאל להחכם הגאון רצי כלפון משה הכהן זל"ל, הוצא ע"י הגר"א שרמן, חצר ציה"ד הגדול, בקובץ "משפטי ארץ" ח"א עמ' 90, כתצ וז"ל: "וצלאו הכי נראה לי פשוט, דכיון שהרשיון של הממשלה אינו כללי לכל דבר, וכן צודאי המינוי של הצבור אינו רק על דעת הממשלה יר"ה, וכן הדיין, אדעתא דהכי קבל רק לדון צדצרים שהממשלה נתנה צהם רשות, א"כ הו"ל הדיין כמי שאינו ממונה לרצים כלל, צודאי המינוי שלו לא יכיל פרטים אלו, וא"כ הו"ל כאילו ממונה לגצאי או לחזן ציהכנ"ס וכיואל, צודאי לא מפני שהוא ממונה לרצים צפרט זה יקרא ממונה גם כן שחייב להיזדקק להם, וזה לדעתי ק"ו שאין עליו תשובה. וצסוגים אלה שלא ניתן רשות ורשיון לו, צהם צודאי דדינו ממש כדין שאר צני אדם החכמים שלא קצלו מינוי רצים, צודאי יכולים להישמט וכאמור". ע"כ.

וכצר פסק ציה"ד הגדול ציוס י"א אד"א תשנ"ה צתיק מנדל נגד ח"ק חסד ואמת, צענין מעמדו וסמכותו של ציה"ד האיזורי צטצריה צראשות הרא"ד אורצך, שטען שיש לו סמכות של צי"ד הקצוע צעיר (זכויות היוצרים על פס"ד זה שמורות לפרקליט הנתצעת צתיק זה, והוצא צפס"ד ירושלים כרך 2 עמ' קפאל), וז"ל: "חצרי ציה"ד האיזורי לא נתמנו ע"י אנשי העיר אלא ע"י הרשות השלטונית (על דרך צחירתס ומינויים עפ"י החוק, ראה צג"ץ 8656107; צג"ץ 10398106; צג"ץ 732184; צג"ץ 8638103; צג"ץ 7193197; צג"ץ 8946101; צג"ץ 5186; צג"ץ 4566190; צג"ץ 891101; צג"ץ 284163), כאשר מינויים היה מלכתחילה כדיינים סתם, ומקומס צעיר פלונית נקצע צמסגרת שיצון פנימי ע"י נשיא ציה"ד הגדול ושר הדתות כאשר ניתן להעצרים לעיר אחרת צכל עת לפי החלטת שר הדתות ונשיא ציה"ד הגדול (סעיף 19 לחוק הדיינים). צנסיצות אלו אין לראות את הדיינים כצי"ד של העיר אלא כצי"ד מטעם הרשות השלטונית שמקומס מושצו צעיר מסויימת. ילויין כי קציעת איזורי השיפוט אינה נוקשה, וניתנת לשינוי, ללא הסכמתס של אנשי העיר וגם של ציה"ד עצמו... ציה"ד צעיר המסויימת לא הוקס ע"י האצ"ד ולא ע"י עסקני העיר אלא ע"י המשרד לעניני דת, והדיינים מונו ע"י ועדת המינויים עפ"י חוק הדיינים צממלינה צפני נשיא המדינה על מינויו. כלל וכלל לא נועדים ולא מתייעלים עם אנשי העיר וכוי". ע"כ.

ומאחר שציה"ד האיזורי סמכותו אינה כצי"ד של העיר אלא כצי"ד מטעם הרשות השלטונית, הרי שעס פסיקת צג"ץ השוללת את סמכותו של ציה"ד האיזורי מלדון צדיני ממונות, דינו כדין שאר צני אדם החכמים שלא קצלו מינוי רצים, וכמו שפסק השואל ונשאל הכ"ל.

וראה "תחומין" כרך כח עמ' 160 מהר"א שפירא "שמכיון שלפי החוק אפילו אס יחתמו על שטר צוררות אין לזה תוקף... וממילא לא יוכלו לכוף את פסה"ד על החייב, לכן אין להזדקק לדון צזה לכתחילה, וכפי

שידוע לנו גם בצתי דין אחרים לא מזדקקים לדון בזה".

ומה שפרסם אחד מהרצנים כאילו רק דיינים שנתמנו ע"י ועדת המינויים של המדינה ונשבעו אימונים אלל נשיא המדינה, רק הם נכללים בקטיגוריה של צתי דין קצועים משום שרק עליהם ניתן להיאמר שהם בגדר "קצלו עלייהו", כיון שנליגי הליצור החצרים צועדת המינויים מייאגים את כלל הליצור, ואותו רצ מסתמך על התשצ"ץ ח"א סי' קנט ואגרות משה חו"מ ח"צ סי' ג ושצט הלוי ח"ה סי' ריב אות ד, הנה מלצד מה שנודע כיום על הקשרים הפוליטיים של אותה ועדת מינויים ועל "הדילים" ו"הטריגות" הנרקחים בה, כבר נדחו דצריו של אותו רצ מהצחינה ההלכתית, ע"י פס"ד ירושלים כרך ט עמ' יא-יב. כל זאת ועוד. כבר הורה מרן הגרי"ש אלישיב זל"ל לנאמן ביתו הגרד"מ שליט"א בחודש אד"א תשס"ח, שציה"ד האיזורי שדן צדיני ממוכות צניגוד להוראת הצג"ץ גזילה היא צידו.

זאת ועוד. כתצ מרן הגר"מ פינשטיין זל"ל לאצ"ד צצני צרק (המכתצ נמלא צתיק 2291\לט צציה"ד האיזורי צת"א, פורסס צקוצן "תורה שצע"פ" קוצן כצ עמ' קד) צענין צני זוג שניהלו דיונים על תציעת מזונות צצ"ד צצ"ב, והאשה צקשה לדון צציה"ד האיזורי צת"א משום העדיפות שיש לו להפעיל את פסקי הדין שלו צאמלעות המוסד לציטוח לאומי או צהולל"פ: "הנה כפי שידוע אני מה שהיא לא צאה לצ"ד של הדר"ג לא מלד מסרצת, והראו לי כי היא תצעה אותו צארצעה פעמים צארצע הזמנות מצ"ד איזורי והיתה ג"כ רולה צצ"ד של הדר"ג, אצל היא משום שמה שילא מצ"ד שהצעל חייב לה ולצנותיו לא יהיה אפשר לגצות ממנו כי הממשלה לא תזדקק לזה ומה שילא מצ"ד האיזורי יכפוהו לשלס ואף אס לא יהיה לו, או לא יוכלו לגצות ממנו, יתנו צעדה וצעד הצנות מה שחייצו למזונות מכסף המדינה. ואס האמת כצצריה היא ודאי לא שייך ליתן לו היתר נישואין ולהוליאה צלא כתוצה וכ"ש שלא שייך לפוטרו ממזונות צנותיו שהוא לריך לזונן, שאף שיפסקו הצ"ד שהיא מורדת ואין לה כתוצה הרי חיוב המזונות דצנותיו עליו, שהוא סך גדול מאד ואין שום כח אחר לגצות ממנו אלא כשתלך לצ"ד איזורי של הרה"ר, שא"כ אין לדונה כמסרצת. עכ"פ איך שיהיה איני רואה צזה אף צנדון כלל לענין היתר מאה רצנים מאחר שהוא ענין תציעת ממון ורק ממון המחוייב לה, שצזה ודאי יש לה רשות לתצוע שילך עמה לצ"ד דתוכל לגצות ע"י הממשלה וגס שאס לא יהיה ממה לשלס יתנו לה מכסף המדינה. וגס מה שאומרת עוד שאלל כתר"ה וכל רצני צ"ב שמשציצים אותו (=את הצעל) מאד מסתתמין טענותיה, הוא גס טענה גדולה דשייך להחשיצו כאלס צעירו שמויאין אותו לדון צעיר אחרת אע"פ שהצ"ד שצעירו יותר גדול, כדאיתא צרמ"א סי' יד סוף סעי' א". ע"כ.

ומש"כ צעל האגרות משה צמכתצו הנ"ל שאס הצעל נחשצ אלל הדיין כאדס חשוב, ומשום זה האשה חוששת שיסתתמו טענותיה צפניו, דינו כאלס צעירו, ע"י שו"ת דצרי נחמיה ח"צ סי' מה שהציא ראייה מכהן גדול דאין כזו סצרא, עיי"ש).

וצשו"ת נאות דשא סי' נא כתצ דאס כתצ הנצצע שטר צירורין שידונו דין תורה אצל לא רלה לכתוב תיבת

"קאמפראמעש" (=שהיא הנותנת במקום ההוא תוקף חוקי כלפי השלטונות לדיון) הו"ל כאילו לא רצה לדון כלל כיון שהדבר ידוע שכל שכתוב לשון דין תורה בשטרי צירורין ולא לשון קאמפראמעש אותו הדין צטל לגמרי א"כ הו"ל מסרב גמור, עיי"ש. והוסיף צפד"ר כרך 1 עמ' 277 שלכן אע"פ שכתב הרמ"א שכבר נהגו צזה"ז שכל זמן שיש צי"ד בעיר אין אחד יכול לכוף חצירו שילך עמו לצי"ד אחר כי אין לנו עכשיו צי"ד הגדול או בית הועד, זה רק משום דצזה"ז שני צתי הדין צשני המקומות שוין, ואין סיבה מיוחדת להעדיף צי"ד שלא במקום הנתבע, אבל כשיש לצי"ד מסויים סמכות חוקית שיכול להכריח הנתבע להתדיין צפניו ופסק דינו ניתן להולאה לפועל, הרי דבר זה מעניק לו לענין זה עדיפות לגבי צי"ד במקום אחר שאין לו סמכות זו. ע"כ. ועיי' חוט השני ס"י ע"א.

מכאן שיש עדיפות לצי"ד שצדחו לכוף ולהוליא לפועל את פסקו גם על ד שחינו ליית דינא, על פני צי"ד - חשוב ככל שיהיה - שחסר כח כזה. לפיכך הסירוב לדון צצי"ד צעל כח כפיה כמוהו כסירוב להתדיין צפני צי"ד. וכבר פסקו כן צציה"ד של הרצנות הראשית לירושלים צראשות האצ"ד הגר"א קלנלצוגן שליט"א צתיק מס' 312-סז מיוס כה תמוז תשס"ז ומיוס צ צאצ תשס"ז שכיון שפסיקותיו של צציה"ד האיזורי - לפי פסיקת צג"ן - לא ניתנים לאכיפה, ולכן אין התובע יכול לצקש להתדיין צציה"ד האיזורי, ועליו להופיע לדיון צציה"ד, וצאס לא יופיע ידון צציה"ד צמתן "היתר" (למרות חוות הדעת של היועץ המשפטי לשיפוט הרצני עו"ד הרצ יעקבי, למנהל צציה"ד, שלא היה עד כה מקרה שצו סרב צימ"ש מחוזי לצשר פסק צוררות של צי"ד איזורי כתולאה מפס"ד צצג"ן סימה אמיר, וכי רוב הסיכויים שפסקי צוררות כאמור ייאכפו ע"י הרשויות, כתב הגר"א קלנלצוגן: "כיון שמכתבו של הרצ יעקבי אינו החלטי, לכן חוזר צציה"ד על החלטתו שאין לנתבע זכות לצקש להתדיין צציה"ד האיזורי, ועליו להופיע לדון צציה"ד צתאריך שיקצע ע"י המזכירות, ואס לא יופיע לדיון האמור יחשב כמסרב"). וכן פסק צציה"ד של הגר"א שליט"א ציוס י תמוז תשס"ז צתיק מס' 4424 צנוגע לנתבעים שצקשו לדון צציה"ד האיזורי "לצציה"ד צת"א לעת עתה אין כל תוקף עפ"י החוק עפ"י החלטת הצג"ן, ולכן יש חיוב לדון צמקום שניתן לממש את פסה"ד צאופן חוקי", "צאס לא... יאלץ צציה"ד לראות זאת כסירוב על כל המשתמע מכך".

לפיכך צנידון דידן לודק חצ' א' שלא הסכים לדון צציה"ד האיזורי צת"א הפועל מכח השלטונות ומוגבל על ידס מלהוליא כתצי סירוב.

ז. עיי' גמ' צ"צ מג א, וזיל קרי צי רצ הוא.